

Förord

Årsboken UPPLAND 2016 omfattar fem artiklar som ämnesmässigt har stor spännvidd. Den gemensamma nämnaren är den uppländska kulturhistorien som författarna belyser ur vitt skilda perspektiv. I bokens avslutande del presenterar årets medaljörer sig själva och Upplands fornminnesförening och hembygdsförbunds verksamhetsberättelse 2015 redovisas i sin helhet. Under rubriken *Från hembygdsarbetet* lämnar hembygdsföreningarna rapporter om verksamheten på lokalplanet under 2015.

Herman Bengtsson, forskare vid Upplandsmuseet, skriver om Helga Trefaldighets kyrka i Uppsala, en kyrka som ofta hamnar i skuggan av den intilliggande medeltida katedralen. Herman Bengtsson skriver om kyrkans historia, byggnadshistoriska skeden och i synnerhet de medeltida målningarna, vilka rubriken *Suddiga helgon, brända madonnor och kraftigt retuscherade änglar* syftar på.

Lokalhistoriker Christer Sundström bidrar med artikeln *Polarforskaren från Skogs-Tibble*. Han visar att en av de tre vetenskapsmän som rekryterades till Vegaexpeditionen, Ernst Bernhard Almquist, var född i Skogs-Tibble socken där fadern Oscar Almquist var präst.

Upplandsmuseets forskningschef Iréne Flygare och Marja Erikson, antikvarie vid Upplandsmuseet och doktorand i ekonomisk

historia, driver ett forskningsprojekt som belyser ekonomisk kris och religiös oro i några landsbygdsocknar i sydvästra Uppland i tiden efter Napoleonkrigens slut. Artikeln *Skuldsatt i Torstuna – syndfri i Bishop Hill. Om missväxt, religiös och ekonomisk kris i ett mellansvenskt fögderi och grundandet av en utopisk amerikansk koloni* är specialskriften för publicering i årsboken Uppland.

Ingvar Svanberg, forskare vid Centrum för rysslandsstudier vid Uppsala universitet, är en välbekant författare för årsbokens läsare. I årets upplaga skriver Svanberg om *Ett ödesdigert menageribesök i Uppsala 1903*. Artikeln handlar om Cuneos menageri och en dramatisk händelse vid ett besök i Uppsala. Skildringen ger oss inblick i tidens ambulande menageriverksamhet, där företagsamma entreprenörer samlade på sig anseliga djursamlingar, som man reste runt med och visade upp.

Den avslutande artikeln med titeln *Midvinterupptåg. Knutsmassofirande i ett uppländskt brukssamhälle* är skriven av Marlene Hugosson, forskningsarkivarie vid Institutet för språk och folkminnen, Uppsala. Den spektakulära karnevalstraditionen i Gimo bruk som årligen skildras i media, har dokumenterats av ISOF 2012/13 – 2014/2015.

Håkan Liby och Iréne A. Flygare
redaktionskommittén